

ज्वलनशिखावदमलानांकनकपत्राणामयुतानामयुतानियस्यतत् देवानांमहोरात्राभ्यामुत्तरदक्षिणायनाभ्यामित्यर्थः ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ब्रह्मरूपिणंकमलासनमूर्तिम् सकर्मकेन ब्रह्मसालोक्यादिसाधनेन ॥ ३२ ॥ कर्ममयंकर्मफलरूपं ब्रह्मलिङ्ग्यतेयस्मात् एकस्मिन्नेवपरमेश्वरेअंतोनिष्ठायस्यतदतएववस्तुतोऽद्वैतम् ॥ ३३ ॥ ततःशुद्धोदात्परस्तात् लोकःसूर्याद्यालोकवान्देशः अलोकः तद्रहितस्तयोरंतरालेमध्ये तयोर्विभागार्थमित्यर्थः ॥ ३४ ॥ ततः परस्तादित्युक्तस्तदेवकियतांऽतरेणेत्यपेक्षायांतदंतर्वर्तिनीभूमिमाह यावन्मानसोत्तरमेवोरंतरंसार्वसत्त्वलक्षोत्तरं सार्वकोटिप

एवमेवदधिमंडोदात्परतःपुष्करद्वीपस्ततोद्विगुणायामःसमंततउपकल्पितःसमानेनस्वादूदकेनसमुद्रेणबहिरावृतोयस्मिन्बृहत्पुष्करंज्वलनशिखामलकनकपत्रायुतायुतंभगवतःकमलासनस्याध्यासनंपरिकल्पितं तद्वीपमध्येमानसोत्तरनामैकएवार्वाचीनपराचीनवर्षयोर्मर्यादाचलोऽयुतयोजनोच्छ्रायायामोयत्रतुचतसृषुदिक्षुचत्वारिपुराणिलोकपालानामिन्द्रादीनांयदुपरिष्ठात्सूर्यरथस्यमेरुंपरिभ्रमतःसंवत्सरात्मकंचक्रंदेवानामहोरात्राभ्यांपरिभ्रमति ॥ ३० ॥ एतद्वीपस्याप्यधिपतिःप्रैयव्रतोवीतिहोत्रोनामैतस्यात्मजौरमणकथातकिनामानौवर्षपतीनियुज्यसस्वयंपूर्वजवद्भगवत्कर्मशीलइत्यास्ते ॥ ३१ ॥ तद्वर्षपुरुषाभगवतंब्रह्मरूपिणंसकर्मकेनकर्मणाराधयंतिइदंचोदाहरंति ॥ ३२ ॥ यत्तत्कर्ममयंलिङ्गंब्रह्मलिङ्गंजनोऽर्चयेत् ॥ एकांतमद्वयंशांतंतस्मैभगवतेनमइति ॥ ३३ ॥ ऋषिरुवाच ततःपरस्ताल्लोकालोकनामाऽचलोलोकालोकयोरंतरालेपरितउपक्षिप्तः ॥ ३४ ॥ यावन्मानसोत्तरमेवोरंतरंतावतीभूमिःकांचन्यन्यादर्शतलोपमायस्यांप्रहितःपदार्थोनकथंचित्पुनःप्रत्युपलभ्यतेतस्मात्सर्वसत्त्वपरिहृतासीत् ॥ ३५ ॥

रिमितंतावतीभूःशुद्धोदात्परास्ति तत्रचप्राणिनोऽपिसंति ततःकांचनीभूमिरन्यास्तीत्यर्थः साचैकोनचत्वारिंशल्लक्षोत्तरकोट्यष्टकपरिमिताज्ञेया एवंहिसतिमेरुलोकालोकयोरंतरंसार्वद्वादशकोटिपरिमितंवक्ष्यमाणमुपपन्नंभवति एतदेवशैवतंत्रेषूक्तम् कोटिद्वयंत्रिपंचाशल्लक्षाणिचततःपरम्पंचाशच्चसहस्राणिसप्तद्वीपाससागरा ततोहेममयीभूमिर्दशकोट्योवरानने देवानांक्रीडनार्थायलोकालोकस्ततःपरमिति अत्रचदशकोटित्वंपूर्वोक्तभूम्यासहद्रष्टव्यं सर्वसत्त्वपरिहृतेतिदेवव्यतिरेकेणेतिविज्ञेयं देवानांक्रीडनार्थायेत्युक्तत्वात् ॥ ३५ ॥